

Тези доповідей 53-ої наукової конференції молодих дослідників ОНПУ-магістрантів
«Сучасні інформаційні технології та телекомунікаційні мережі» //Одеса: ОНПУ, 2018,
вип. 53

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КИТАЮ “ПО СІ ЦЗІНЬПІНУ”
ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА КИТАЯ “ПО СИ ЦЗИНЬПИНУ”
FOREIGN POLICY OF CHINA “BY XI JINPING”

Науковий керівник – каф. «Політології», канд. істор. наук Грушицька І. Б., Грушицкая И. Б.,
Hrushytska I. B.

Студент – Хищенко М. В., Хищенко М. В., Khimenko M. V.

Анотація: Розглянуто та проаналізовано нові ідеї, які привніс у китайську зовнішню політику Сі Цзіньпін. Це новий тип відносин великих держав, дипломатія великої держави з китайською специфікою, побудова глобального суспільства з єдиною долею і новий тип міжнародних відносин.

Ключові слова: зовнішня політика, соціалізм, нова епоха, реформи, суспільство єдиної долі людства.

Abstract: New ideas introduced by Xi Jinping for China's foreign policy have been analyzed. This is a new type of relations between the great powers, the diplomacy of a great power with Chinese specifics, the construction of a global society with a single destiny and a new type of international relations.

Key words: foreign policy, socialism, new era, reforms, community of a single destiny of humanity.

Аннотация: Рассмотрены и проанализированы новые идеи, которые принес в китайскую внешнюю политику Си Цзиньпин. Это новый тип отношений великих держав, дипломатия великой державы с китайской спецификой, построение глобального сообщества с единой судьбой и новый тип международных отношений.

Ключевые слова: внешняя политика, социализм, новая эпоха, реформы, сообщество единой судьбы человечества.

Після зміни у 2012 р. вищого партійного керівництва у Китаї активізувався пошук нової моделі взаємовідносин із зовнішнім світом [1]. У китайському офіційному дискурсі утвердився термін «дипломатія Сі» (Сі ши вайцзяо). Мета нашої доповіді – висвітлити основні зміни, які відбулися у сфері зовнішньої політики Китаю при Сі Цзіньпіні.

З початку реформ Ден Сяопіна в кінці 1970-х рр. Китай, зосередившись на внутрішньому економічному будівництві, уникав активної зовнішньої політики, не приєднувався до блоків, не виступав з глобальними ініціативами, не втручався в регіональні конфлікти, вважав за краще інструменти двосторонньої дипломатії будь-яким багатостороннім інститутам і тим більше не створював такі інститути сам. Гасло про велике відродження китайської нації, яке з перших днів перебування при владі став включати в свої виступи Сі Цзіньпін, припускає як внутрішньополітичний (внутрішня консолідація), так і зовнішньополітичний компонент (зміцнення позицій Китаю в світі) [2].

Сі Цзіньпін приніс в китайську зовнішню політику чотири нові ідеї. Це новий тип відносин великих держав, дипломатія великої держави з китайською специфікою, побудова глобального суспільства з єдиною долею і новий тип міжнародних відносин. Жодному китайському лідеру ще не вдавалося так завантажити роботою іноземних аналітиків - вони невтомно намагаються усвідомити сенс і наслідки цих концепцій [3].

В офіційних китайських публікаціях зовнішньополітичний курс Сі Цзіньпіна часто характеризується як «дипломатія великої держави з китайською специфікою». У цьому формулюванні «велика держава» позначає місце, яке Китай бачить для себе на світовій арені. Розкриваючи це поняття, китайські вчені зазвичай звертають увагу на те, що поведінка Китаю як великої держави має три виміри - економічний, політичний і культурний. Китайська Народна Республіка не тільки вносить вирішальний вклад у зростання світової

економіки, а й готова брати на себе глобальну відповідальність і впливати на найважливіші тенденції світової політики. Як країна з глибокими культурними традиціями Китай має намір сприяти цивілізаційному діалогу і взаємозбагаченню культур [2].

Китайська специфіка, насамперед, передбачає, що подальше зростання впливу Китаю в світі буде проходити не через посилення конфліктності й тим більше не через війни. Офіційний Пекін декларує відмову від агресії, силової політики й гегемонізму. Розвиток діалогу і співпраці з іншими державами Китай готовий вести на принципах відкритості, інклюзивності та загального виграшу. Крім акценту на спільності долі Китаю з долею світу, що в концентрованому вигляді виражено в ідеї «суспільства єдиної долі», важливою частиною зовнішньополітичного дискурсу стає пропаганда активного китайського вкладу в розвиток глобального управління. Діалог зі світом, посилення «дискурсивної сили» стають важливими напрямками китайської дипломатії [4].

На думку політологів дипломатія Сі Цзіньпіна символізує зростання глобальних амбіцій Китаю, є своєрідною ідеологією перетворення Китаю з великої держави в сильну. [5]

Виступаючи з доповіддю на XIX з'їзді Комуністичної партії Китаю, що відкрився 18 жовтня 2017 року, голова Сі Цзіньпін заявив, що соціалізм з китайською специфікою вступає в нову епоху. Жодному китайському лідерові не вдавалося залучити до Піднебесної стільки глав іноземних держав. За п'ять років Сі провів п'ять найбільших міжнародних зустрічей на вищому рівні: четвертий саміт Ради зі взаємодії і заходів довіри в Азії (травень 2014 року) саміт Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (листопад 2014 року) саміт «Великої двадцятки» в Ханчжоу (вересень 2016 року), Форум міжнародного співробітництва «один пояс - один шлях» (травень 2017 року) і дев'ятий саміт БРІКС (вересень 2017 року). Крім того 3 вересня 2015 року тридцять глав держав і урядів зібралися в Пекіні, щоб бути присутніми на військовому параді, влаштованому на честь сімдесяти років перемоги над Японією у Другій світовій війні [3].

Жоден китайський лідер не здійснював стільки поїздок по світу за такий короткий період. З 2013 року Сі 28 разів виїжджав за кордон, відвідавши п'ять континентів, 56 країн, а також штаб-квартири найбільших міжнародних і регіональних організацій. Крім того, ніколи ще Піднебесна не чинила такого впливу на розвиток світової економіки. При Сі Цзіньпіні Пекін став ініціатором створення Азіатського банку інфраструктурних інвестицій, Фонду Шовкового шляху і Нового банку розвитку - трьох міжнародних фінансових установ з сукупним статутним капіталом понад 200 мільярдів доларів. Одночасно він почав реалізацію ініціативи «Одного пояса - одного шляху» - безпрецедентного за масштабом плану розвитку транспортної інфраструктури на всьому Євразійському континенті.

Разом всі ці зусилля можна охарактеризувати як зовнішню політику Китаю «по Сі Цзіньпіну». Жоден китайський лідер за останні два десятиліття не грав настільки солідної ролі й, судячи з усього, можна з упевненістю сказати, що ніколи ще китайський народ так не пишався своєю країною.

У доповіді Сі Цзіньпіна на XIX з'їзді КПК у загальних рисах викладаються пріоритетні завдання на майбутнє. Про «велике відродження китайської нації» в доповіді згадується 27 разів, а про «глобальне суспільство з єдиною долею» і ініціативи «Один пояс - один шлях» відповідно шість і п'ять разів. Втім, куди важливіше той факт, що ці три формулювання тепер закріплені в статуті партії у вигляді поправок, прийнятих на з'їзді. При цьому поняття «велика держава» згадується сім разів, а про «відносини нового типу з великими державами» не говориться взагалі. Формулювання «міжнародні відносини нового типу» зустрічається в доповіді двічі. У сукупності ці ознаки вказують на те, що «велике відродження китайської нації» буде головним пріоритетом Пекіна до 2049 року, коли буде відзначатися столітній ювілей комуністичного Китаю. До цього моменту, заявляється в доповіді, країна стане «сучасною могутньою соціалістичною державою». За словами Сі Цзіньпіна, «вступ соціалізму з китайською специфікою в нову епоху означає, що китайська нація зустрічає

великий стрибок: встала на ноги, стала жити кращим життям і перетворюється в сильну і могутню націю» [3].

Але китайська мрія про національне відродження аж ніяк не підкреслює відновлення колишньої величі країни. Навпаки, Пекін сповнений рішучості перетворити весь світ в «суспільство з єдиною долею», зокрема через ініціативу «Один пояс - один шлях» і створення міжнародних відносин нового типу. Цей план розрахований не на одну країну, нехай навіть найбільшу в світі за чисельністю населення, - мова йде про безпрецедентно масштабну і сміливу концепцію для всього людства. Жодна держава в історії, включаючи Римську і Британську імперії або Сполучені Штати Америки, не пропонували такого світу. Нинішня програма - це не що інше, як заявка Китаю на світове лідерство. Таким чином, Китай, здобувши багатство та могутність, сповістить про початок нової ери в міжнародній політиці. Як відзначають аналітики, зникнення з доповіді Сі Цзіньпіна концепції «відносин нового типу з великими державами» (в першу чергу зі Сполученими Штатами) зовсім не означає, що Вашингтон можна списати з рахунків. Навпаки, Сполучені Штати, будучи сьогодні провідною світовою державою, мабуть, єдина країна, здатна фундаментальним чином вплинути на майбутнє Китаю [3].

Міністр закордонних справ Китаю Ван І вважає, що в епоху глобалізації країни повинні якнайменше демонструвати силу і більше співпрацювати перед обличчям спільних загроз. Ван І зазначив, що Китай буде розширювати глобальну мережу партнерства і будувати рамки для відносин між великими державами, які характеризуються стабільністю і збалансованим розвитком. Китайський міністр також додав, що очікує від світу більше довіри. Натомість Китай як партнер, на якого можуть розраховувати всі сторони, буде і далі на рівних звертатися до усіх країн незалежно від їх розміру, сили і добробуту, буде виступати за діалог і політичне врегулювання як за єдиний підхід до вирішення суперечок і протиріч [6].

Тези доповідей 53-ої наукової конференції молодих дослідників ОНПУ-магістрантів «Сучасні інформаційні технології та телекомунікаційні мережі» //Одеса: ОНПУ, 2018, вип. 53

Отже, китайська зовнішня політика зазнала суттєвих трансформацій після зміни восени 2012 вищого партійного керівництва. Виросло прагнення Китаю взяти участь у реформуванні механізмів світового глобального управління.

Список використаної літератури

1. Ломанов А. Новые концепции китайской внешней политики // Азия и Африка сегодня. 2017. № 12. С. 8-18
2. Денисов И.Е. Внешняя политика Китая при Си Цзиньпине: преемственность и новаторство // Контуры глобальных трансформаций: политика, экономика, право. 2017. Т. 10, № 5. С. 83-98.
3. Денисов И.Е. Эволюция внешней политики Китая при Си Цзиньпине // Международная жизнь. 2015. № 5. С. 43.]
4. Денисов И.Е. Об основах сицзиньпинизма. Идеологический портрет «пятого поколения» руководителей КНР // Тетради по консерватизму. 2015. № 5. С. 115.
5. Се Тао Внешняя политика Китая по «Си Цзиньпину». Режим доступа: <https://inosmi.ru/politic/20180124/241263620.html>
6. В Китае призвали страны меньше демонстрировать силу и больше сотрудничать [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://ria.ru/world/20180302/1515588724.html?inj=1>